

Oulun kaupungin eettiset ohjeet

OULU

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

Sisältö

1. Yleistä	3
2. Organisaation arvot	4
Rohkeus ja reiluus	4
Vastuullisuus	6
3. Eturistiriidat ja taloudellisten etuuksien vastaanottaminen	7
Eturistiriidat	7
Epäeettisen tai korruptiivisen toiminnan riskikohteita kunnissa	9
Eettinen harkinta	10
Taloudellisten etuuksien vastaanottaminen	10
4. Valvonta ja väärinkäytösten käsittely	15

1. Yleistä

Etiikka selvittää ihmisten tekojen, pyrkimysten ja arvostusten hyväksyttävyyttä tai tuomittavuutta. Pohjimmiltaan etiikassa on kysymys moraalista eli valinnoista oikean ja väärän, hyvän ja pahan, oikeuksien ja velvollisuuksien suhteen. Etiikka määrittelee sen, miten toimia oikein.

Ohjeistuksen tarkoituksena on edistää eettistä käyttäytymistä ja toisaalta estää epäeettistä tapaa toimia, eli niillä haetaan selvennystä sallitun ja kielletyn rajaan. Toisaalta asiat eivät ole joko oikein tai väärin, ne ovat monimutkaisuudessaan usein jotain siltä väliltä.

Eettisyyden arviointi alkaa siitä, mihin laki loppuu, ja lainsäädäntö asettaa päätöksenteolle pelkästään reunaehdot. Eettisesti kestävä kunnallinen päätöksenteko on sekä lainmukaista että yhdessä sovittuja arvoja toteuttavaa. Se kannustaa toimimaan entistä paremmin, avoimemmin ja kestävämmiin ja kiinnittämään huomiota siihen, miten asiat tehdään ja miltä ne näyttävät ulkopuolisen silmissä.

Ohjeistus koskee kaikkea Oulun kaupungin toimintaa ja toimijoita: työntekijöitä, viranhaltijoita ja luottamushenkilöitä. Kunnan toiminta käsittää kunnan, sen liikelaitosten ja kuntakonsernin toiminnan lisäksi kunnan osallistumisen kuntien yhteistoimintaan sekä omistukseen, sopimukseen ja rahoittamiseen perustuvan toiminnan. Kunnan harjoittama edunvalvonta on osa kunnan toimintaa.

Ohje täydentää muita Oulun kaupungin voimassaolevia ohjeita. Lisäksi ammattiryhmillä on omia eettisiä ohjeita.

Eettisyyden arviointi alkaa siitä, mihin laki loppuu, ja lainsäädäntö asettaa päätöksenteolle pelkästään reunaehdot

2. Organisaation **arvot**

Arvo kuvastaa sitä mitä pidetään arvokkaana ja tavoittelemisen arvoisena. Parhaimmillaan arvot ovat perusteena päätöksille ja antavat taustaa strategisille valinnoille. Jokaisella päättäjällä ja esimiehellä on lisäksi omat henkilökohtaiset arvot, jotka myös vaikuttavat toimintaan silloin, kun on mahdollista käyttää harkintaa. Todelliset arvot näkyvät tekoina.

Oulun kaupungin kaupunkistrategiassa Oulu 2026 hyväksytyt arvot ovat rohkeus, reiluus ja vastuullisuus.

Rohkeus ja reiluus

Voimme olla asiasisällöistä rohkeasti eri mieltä, mutta kohtelemme toisiamme kunnioittavasti kaikissa tilanteissa. Keskusteluissa arvostamme toisten erilaisia näkökulmia, kerromme oman kantamme ja pystymme keskustelemaan erimielisyyksistä.

Luottamushenkilöt toimivat arvokkaasti tehtävän edellyttämällä tavalla ja käyttäytyvät kunnioittavasti toisiaan ja kunnan henkilöstöä kohtaan. Kunnioittava käytös kattaa myös sosiaalisen median ja muun viestinnän. Kunnallisten toimielinten kokoukset valtuustoa lukuun ottamatta ovat kunnassa lähtökohtaisesti suljettuja. Suljetun kokouksen keskustelut ovat aina luottamuksellisia. Hyvän hallintokäytännön mukaista ei ole paljastaa ulkopuolisille suljetussa kokouksessa käytyjä keskusteluja.

Arvostamme toisiamme. Arvostava käyttäytyminen herättää arvostavaa käyttäytymistä myös muissa. Kunnan työpaikoilla ei sallita työpaikkakiusaamista, sukupuolista, rasistista tai seksuaalista häirintää eikä muutakaan sopimatonta käytöstä. (hyvän käytöksen opas, tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmat ym). Jokaisella on velvollisuus puuttua havaitsemaansa epäasialliseen käytökseen.

Todelliset arvot näkyvät tekoina.

Jokaisella on velvollisuus puuttua epäeettiseen käytökseen.

Kunnan luottamushenkilöt ja henkilöstö toimivat yleisen edun mukaisesti eivätkä tavoittele omaa yksityistä etua.

Toiminnan hyväksyttävyyden arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota siihen, miltä toiminta näyttää ulkopuolisen silmin.

Vastuullisuus

Kunta kohtelee kuntalaisia, yrityksiä ja sidosryhmiään tasapuolisesti, yhdenvertaisesti ja yhdenmukaisten periaatteiden mukaisesti. Päätöksiä tehdessä samanlaisten tapausten tulee johtaa samanlaiseen ratkaisuun. Lähtökohtana on, että kaikki noudattavat kunnan hyväksymiä eettisiä periaatteita.

Päätäjät ja johtavassa asemassa olevat henkilöt käyttävät toimivaltaansa yksinomaan siihen tarkoitukseen, johon se on annettu. Kunnan luottamushenkilöt ja henkilöstö toimivat yleisen edun mukaisesti eivätkä tavoittele omaa yksityistä etua. Asiat valmistellaan ilman, että jonkin yksittäisen henkilön, yrityksen tai yhteisön etua korostetaan yleisen edun kustannuksella. Päätöksenteon tulee tapahtua ennalta määriteltyjen, yleisesti hyväksyttävien ja tasapuolisten periaatteiden mukaan. Toiminnan ja ratkaisujen tulee olla objektiivisesti ja asiallisesti perusteltavissa.

Henkilöstöä valittaessa tavoitteena on löytää kuhunkin tehtävään paras ja kyvykkäin henkilö. Rekrytointipäätösten taustalla ei ole epäasiallisia vaikuttimia, kuten jonkun henkilön suosiminen tai syrjiminen.

Läpinäkyvyyttä edistetään kaikessa taloudellisessa toiminnassa korruption ja lahjonnan ehkäisemiseksi. Toiminnan hyväksyttävyyden arvioinnissa tulee kiinnittää huomiota siihen, miltä toiminta näyttää ulkopuolisen silmin.

3.

Eturistiriidat ja taloudellisten etuuksien vastaanottaminen

Oulun kaupungin tavoitteena on harmaan talouden tehokas kitkeminen.

Luottamusta herättävän hallinnon ja toiminnan ytimessä ovat edellisessä luvussa mainitut vastuulliset toimintatavat kuten yhdenvertainen kohtelu, päätösten puolueettomuus ja objektiiviset perustelut sekä läpinäkyvät toimintatavat niin, että ne kestävät myös ulkopuolisen tarkastelun. Eturistiriidat vaarantavat tämän tavoitteen toteutumisen.

Eturistiriidat

Viranhaltijan ja muun luottamushenkilön kuin valtuutetun esteellisyydestä säädetään hallintolaissa. Valtuutetun esteellisyydestä säädetään kuntalaissa. Jos henkilöllä on sellainen suhde käsiteltävään asiaan tai asianosaisiin, että se vaarantaa hänen puolueettomuutensa, hän on esteellinen eli jäävi. Esteellinen henkilö ei saa osallistua asian valmisteluun eikä päätöksentekoon. Henkilö vastaa ensisijaisesti itse esteellisyyden ilmoittamisesta, arvioinnista ja ratkaisemisesta. Lähtökohtana on, että tulkinnanvaraisessa tilanteessa on parempi jäävätä itsensä. Viranhaltijat sekä luottamushenkilöt toimivat virkavastuulla, joten

jääväämiselle tulee kuitenkin olla peruste. Esteellisyys koskee valtuutettuja harvemmin kuin muita luottamushenkilöitä – edellytetään että asia koskee häntä tai hänen läheistään henkilökohtaisesti.

Keskeiset luottamushenkilöt tekevät kuntalain 84 §:n mukaisen sidonnaisuusilmoituksen. Sidonnaisuusilmoitus on tehtävä johtotehtävistä ja luottamustoimista elinkeinotoimintaa harjoittavissa yrityksissä ja muissa yhteisöissä, merkittävästä varallisuudesta sekä muista sidonnaisuuksista, joilla voi olla merkitystä luottamus- ja virkatehtävien hoitamisessa.

Sidonnaisuusilmoitus tehdään tarkastuslautakunnalle, joka valvoo ilmoittamisvelvollisuuden noudattamista ja saattaa ilmoitukset valtuuston tiedoksi Oulussa kaksi kertaa vuodessa. Sidonnaisuuksista pidetään rekisteriä yleisessä tietoverkossa.

Kuntaliiton julkaisun ”Korruptio ja eettisyys kunnassa” (2018) mukaan korruption määritelmä on varsin laaja, ja sillä voidaan

A wooden gavel with a red-wrapped handle rests on a wooden block on a dark desk. In the background, there are computer monitors and a microphone on a desk, suggesting a courtroom or a formal meeting environment.

Korruptiolla tarkoitetaan vallan ja vaikutusvallan väärinkäyttöä.

Eettisiä ongelmia tulee vastaan kuntaorganisaation jokaisella tasolla.

tarkoittaa monia eri asioita. Korruptiolla tarkoitetaan vallan ja vaikutusvallan väärinkäyttöä; lainvastaista, moitittavaa ja epäeettistä toimintaa. Laajan määritelmän mukaan korruptiota on myös esimerkiksi velvollisuuksien laiminlyönti ja huono johtaminen. Kaikki korruptioksi määriteltävä toiminta ei ole rikoslain mukaan rangaistavaa. Korruptio loukkaa yleisesti hyväksytyjä arvoja, joiden varaan yhteiskunta ja sen moraalinen perusta nojaavat. Se vähentää ihmisten luottamusta demokratiaan ja päätöksentekijöihin ja johtaa resurssien tehottomaan käyttöön. Edellä mainitussa Kuntaliiton julkaisussa on kuvattu erilaisia korruption muotoja seuraavasti:

Perinteinen korruptio liittyy yleensä yksittäisiin toimiin ja niiden syntymiseen, edistämiseen tai toteuttamiseen kytkettyihin palkkioihin, nimityksiin tai muihin etuihin. Ilmenemismuotoja ovat mm. lahjonta, petos, julkisten varojen väärinkäyttö, huono hallinto ja johtaminen.

Rakenteellinen korruptio on järjestelmille ja instituutioille tyypillinen korruption muoto, joka hyödyntää laillisissa rakenteissa olevia mahdollisuuksia. Se on salaista, vähitellen syntyvää ja vaikeasti havaittavaa. Rakenteellisen korruption piirteitä esiintyy esimerkiksi poliittisissa virkänimityksissä, poliittisessa rahoituksessa sekä julkisissa hankinnoissa. Kyse voi olla pitkäaikaisista menettelytavoista, ns. ”talon tavat”.

Esimerkiksi päätöksenteon päällekkäiset roolit (valvotaan omaa toimintaa, useista päätöksentekorooleista aiheutuvat jääviysoingelmat) sekä epäviralliset, epäterveet päätöksentekoverkostot (ns. hyvä veli -verkostot) täyttävät rakenteellisen korruption tunnusmerkit.

Epäterveen verkoston tunnusmerkkejä ovat mm. se, että verkosto ajaa ja jakaa kohtuuttomia keskinäisiä etuja. Verkosto on salainen, jäseniään suojeleva ja se on suljettu ulkopuolisilta ja jäsenten lojaalius perustuu vastavuoroisuuteen, kiitollisuudenvelkaan ja suosintaan. Verkosto jakaa muiden varoja

omiin tarpeisiinsa ja julkinen etu korvaantuu yksityisellä edulla.

Epäeettisen tai korruptiivisen toiminnan riskikohteita kunnissa

Kunnissa riskialueita korruptiolle ovat mm. rakennusala, julkiset hankinnat ja tarjouskilpailut, yhdyskuntasuunnittelu sekä poliittinen rahoitus ja päätöksenteko. (Korruptio ja eettisyys kunnassa, Kuntaliitto 2018).

Harmaalla taloudella tarkoitetaan organisaation tai henkilön sellaista toimintaa, josta aiheutuvia lakisääteisiä velvoitteita laiminlyödään verojen tai muiden lakisääteisten maksujen suorittamisen välttämiseksi tai perusteettomien palautusten saamiseksi. Oulun kaupungin tavoitteena on harmaan talouden tehokas kitkeminen kaupungin hankinnoista yhteistyössä verottajan ja kilpailu- ja kuluttajaviraston kanssa.

Kaupunkikonserni on tehostanut harmaan talouden torjuntaansa ja käyttää Tilaajavastuu.fi -palvelua.

Palvelun kautta voidaan varmistaa, että sopimuskumppani on hoitanut lakisääteiset velvoitteensa sekä hallita työmaakohtaisia urakka- ja työntekijäkohtaisia tietoja ja raportoida niistä viranomaisille. Lisätietoa Akkunan Hankinnat-sivulla.

Julkisissa hankinnoissa riskitilanteita, jotka voivat aiheuttaa epäeettistä tai korruptiivista toimintaa ovat mm. kilpailuttamatta jättäminen, hankinnan kohteen määrittely siten, että tiettyä tarjoajaa suositaan vailla perusteluja, esteellisyystilanteiden huomiotta jättäminen, hankintasopimuksen laajentaminen tai muuttaminen ilman perustetta ja tilaukset tai lisälaskut ilman todellista tilaustarvetta.

Yhdyskuntasuunnittelussa taas riskitilanteita voivat olla mm. maanomistajien epäasiallinen suosiminen (esim. kaavoitusaloitteet, tontinluovutus), ammattivalittajat

ja kunnan/rakennuttajan kiskonta sekä esteellisyys ja päätöksentekijän omat intressit päätöksenteossa ja lisätyöt.

Poliittisessa toimintaympäristössä epäeettistä tai korruptiivista toimintaa voi ilmetä poliittisissa virkanimityksissä tai palvelussuhteiden kelpoisuusehtojen räätälöinnissä tietyille henkilölle sopivaksi. Riskikohteita on myös luottamushenkilöiden ja johtavassa asemassa olevien siirtyminen politiikasta ja palvelussuhteesta suoraan liike-elämän palvelukseen (ns. pyöröovi-ilmiö) sekä peitelty vaalirahoitus ja päättäjien kaksoisroolit.

Eettinen harkinta

Ensimmäinen askel kohti eettisempiä toimintatapoja on eettisen ongelman mahdollisuuden tiedostaminen ja ongelmien realisoituessa niiden tunnistaminen. Asiaa on hyvä puida yhdessä kollegojen kanssa objektiivisesti, analyttisesti ja ratkaisuhakuisesti, kuunnellen muiden ideoita ja samalla pohtien, minkälaisia seurauksia kullakin ratkaisuvaihtoehdolla on. Yksi tapa

testata päätöstä on miettiä, miltä tuntuisi, jos sitä puidaan seuraavan päivän lehdessä (Nolottaako vai oletko tyytyväinen?).

Taloudellisten etuuksien vastaanottaminen

Eettisiä ongelmia tulee vastaan kuntaorganisaation jokaisella tasolla kuntapäättäjistä työntekijöihin. Seuraavassa ohjeistusta tavanomaisimpiin tilanteisiin. Keskustele myös lähiesimiehesi kanssa erityisesti silloin, kun olet epävarma.

Vieraanvaraisuus

Vieraanvaraisuus ja yleensä suhteiden hoito ei ole itsetarkoitus, vaan sen tehtävänä on tukea kaupungin yleisiä päämääriä sekä olla osatoimintona kaupungin strategian suunta- viivojen mukaisesti ja edesauttaa kaupungin kansainvälistymiselle asetettuja tavoitteita. Vieraanvaraisuutta ja edustustilaisuuksia järjestämällä voidaan samalla tehdä kaupunkiamme ja sen palveluja sekä elinkeinoelämää tunnetuksi.

Lahjojen ja etujen vastaanottaminen

Lahjan ja muun etuuden hyväksyttävyyttä arvioitaessa keskeistä on se, että menettelyä pidetään asianmukaisena sekä säännösten ja määräysten mukaisena. Luottamus kunnan toiminnan tasapuolisuuteen on omiaan heikentymään, jos taloudellisen etuuden tai lahjan saaminen saattaa ulkopuolisen silmin vaikuttaa kunnan toiminnan puolueettomuuteen ja riippumattomuuteen.

Arvioitaessa sitä, voiko etuuden vastaanottaminen, hyväksyminen tai vaatiminen vaikuttaa kunnan toiminnan tasapuolisuuteen, on otettava huomioon ennen kaikkea työntekijän/viranhaltijan/luottamushenkilön asema ja tehtävät sekä heidän mahdollisuutensa vaikuttaa etuuden tarjoajan asioiden käsittelyyn. Pääsääntöisesti johtavassa asemassa olevat viranhaltijat ovat velvollisia hoitamaan yhteiskunta- ja edustussuhteita laajemmin kuin muu henkilöstö.

Lisäksi on kiinnitettävä huomiota etuuden laatuun ja arvoon, toistuvuuteen sekä mui-

hinkin tapauksen olosuhteisiin. Merkitystä on myös sillä, tarjotaanko etu suuremmalle joukolla vai yksittäiselle henkilölle.

Hyväksyttävän lahjan laatua tai arvoa ei ole erikseen määriteltä. Arvio edellyttää aina tapauskohtaista harkintaa. Jos lahjan vastaanottaminen on ulkopuolisen silmin omiaan heikentämään luottamusta kunnan toimintaan tai jos etu vaikuttaa tai sillä pyritään vaikuttamaan kunnan henkilöstöön tai luottamushenkilöihin, kyseessä on kielletty lahja.

Tarjotun lahjan vastaanottaminen voi olla hyväksyttävää, jos lahja on arvoltaan vähäinen tai liittyy merkkipäivään ja on merkkipäivälahjana tavanomainen. Yksityisiltä henkilöiltä, yrityksiltä tai järjestöiltä ei pääsääntöisesti tule ottaa vastaan muita kuin vähäarvoisia mainos- tai muita lahjoja.

Luottamusta heikentävänä menettelynä voidaan pitää esimerkiksi huomattavan arvokkaan lahjan antamista vastineeksi suoritetusta toimesta. Siinäkin tapauksessa,

ettei antamiseen sisältyisi minkäänlaista pyrkimystä vaikuttaa vastaanottajan myöhempiin toimiin, tällainen menettely voi olla omiaan herättämään epäilyksiä toiminnan tasapuolisuutta kohtaan. Jos lahja tai taloudellinen etuus vastaanotetaan, on varmistauduttava siitä, että menettely on avointa eikä aiheuta minkäänlaista kiitollisuudenvelkaa lahjan antajaa kohtaan eikä vaikuta muutoinkaan henkilön puolueettomuuteen ja riippumattomuuteen.

Kunnan henkilöstöön kuuluvalla ja luottamushenkilöllä on aina oikeus ja mahdollisuus kieltäytyä hänelle osoitetusta lahjasta tai muusta etuudesta. Mikäli lahjan vastaanottaminen arvioinnin perusteella osoitetaan kuitenkin soveliaaksi, kerro lahjan vastaanottamisesta lähiesimiehellesi.

Vieraanvaraisuus ja yleensä suhteiden hoito ei ole itsetarkoitus.

Kunnan henkilöstöön kuuluvalla ja luottamushenkilöllä on aina oikeus ja mahdollisuus kieltäytyä hänelle osoitetusta lahjasta tai muusta etuudesta.

Matkat

Matkoissa lähtökohtana voidaan pitää, että kunta itse maksaa viranhaltijoiden, luottamushenkilöiden ja työntekijöiden matkat. Mikäli esimerkiksi ulkomaanmatka katsotaan tehtävien hoidon vuoksi tarpeelliseksi, huolehtii kunta pääsääntöisesti matkan aiheuttamista kustannuksista. Matkakustannuksia ovat esimerkiksi lentomatkat, oman auton käyttökustannukset sekä joukkoliikennevälineiden käyttömaksut.

Yritysten tarjoamiin matkoihin on syytä suhtautua pidättyväisesti, jos kutsutulla henkilöllä saattaa asemansa perusteella olla tosiasiallista vaikutusvaltaa, tehtäessä tai valmisteltaessa esim. etuuksia tarjontutta yrityksistä koskevia päätöksiä ja hankintoja. Jos ulkopuolinen taho lähettää kutsun nimetyille henkilölle, saattaa tämä herättää epäilyksen siitä, että yritys haluaa tarjota matkan nimenomaan tietyille yrityksen kannalta vaikutusvaltaiselle henkilölle ja tätä kautta pyritään vaikuttamaan kunnalliseen päätöksentekoon epäasiallisin keinoin.

Jos ulkopuolisten kustantaman matkan vastaanottamista harkitaan, tulisi ainakin ottaa huomioon:

- ulkopuolisten tahojen rooli suhteessa kunnan toimintaan
- miksi kunnallishallinnon ulkopuolinen taho kustantaa matkoja tai muita etuja
- minkä arvoisia nämä matkat ovat
- voivatko ne vaikuttaa tasapuolisuuteen tehtävien hoidossa
- liittyykö matkaan kestitystä tai muuta oheistarjontaa
- joutuuko henkilö tai luottamushenkilö kiitollisuudenvelkaan
- mitä etuuden antaja odottaa etuuden saajalta
- onko kyseessä esimerkiksi kilpailuasetelma, jossa yhtä kilpailijaa suositaan.

Lisäksi on otettava huomioon, ettei ulkopuolisen kustantaman matkan tekeminen vapaa-aikana yksityishenkilönä muuta matkan hyväksyttävyyttä.

Yritykset voivat suhdetoiminnassaan antaa henkilöstölle myös tutustumismatkoja, joiden tarkoituksena saattaa olla ainoastaan tarjota mahdollisuus henkilökohtaiseen tutustumiseen ja tietojenvaihtoon viranomaisten ja yritysten edustajien välillä, mutta joilla ei pyritä vaikuttamaan kunnan toimintaan. Osa tällaisesta menettelystä on hyväksyttävää, mutta se saattaa saada muotoja, jotka heikentävät luottamusta kunnan toiminnan tasapuolisuuteen.

Yritysten järjestämät tilaisuudet

Yrityksen tarjoamat tilaisuudet kunnan henkilöstölle ja luottamushenkilöille, johon liittyy kestitystä, ovat taloudellisia etuuksia, joiden hyväksyttävyyttä on myös tapauskohtaisesti arvioitava.

Hyväksyttävyyteen voi vaikuttaa se, onko kyse yleisestä yrityksen PR-tilaisuudesta vai pyritäänkö tilaisuudessa vaikuttamaan kunnan toimintaan ja luottamushenkilön päätöksentekoon. Tavanomainen vieraanvaraisuus on hyväksyttävää. Vähäistä suuremman kestityksen vastaanottamista on näissä tilanteissa kuitenkin syytä harkita huolellisesti.

Sivutoimet

Sivutoimi edellyttää aina erillisen luvan, jos toimen hoitaminen edellyttää sen hoitamista viranhaltijan varsinaisella työajalla. Sivutoimilupa voidaan antaa myös määräaikaisena tai peruuttaa.

Sivutoimilupaa ei voi antaa, mikäli viranhaltija tulee esteelliseksi, sivutoimi vaarantaa luottamuksen tasapuoliseen kohteluun tai on luonteeltaan kilpailevaa toimintaa.

Viranhaltija on velvollinen tekemään sivutoimi-ilmoituksen silloin, kun sivutointa ei harjoiteta varsinaisella työajalla. Harkinta perustuu samoihin kriteereihin kuin muiden sivutoimilupien myöntämisessä. Sivutoimi voidaan myöntää myös määräaikaisena tai siitä voidaan päättää myöhemmin toisin, kun viranhaltijaa on kuultu asiasta. Sivutoimen pitäminen voidaan myös kieltää.

Työsuhteisten osalta sivutoimiluvan antamisessa tai sivutoimi-ilmoituksen hyväksymisen harkinnassa mukaillaan samoja perusteita kuin virkasuhteisten osalta. Työnantajalla ei kuitenkaan ole oikeus automaattisesti kieltää kaikkea työntekijän vapaa-ajalla tapahtuvaa työn tekemistä, ammatin harjoittamista tai muuta elinkeinotoimintaa, vaan asiaa tulee tarkastella kilpailevan toiminnan näkökulmasta ja toisaalta työntekijän jaksamisen näkökulmasta erityisesti kokoaikaisessa työssä olevien osalta.

4. **Valvonta** ja väärinkäytösten käsittely

---

*Oulun kaupungissa ei sallita
väärinkäytöksiä.*

Oulun kaupungissa ei sallita väärinkäytöksiä. Johdon velvollisuutena on toteuttaa sisäistä valvontaa väärinkäytösten ehkäisemiseksi ja havaitsemiseksi. Väärinkäytöksenä pidetään erilaisia epärehellisiä, epäeettisiä tai kaupungin ohjeita rikkovia taikka lain vastaisia tekoja.

Epäilyt väärinkäytöksistä on tutkittava ja tarvittaessa on ryhdyttävä vaadittaviin toimiin. Henkilöstön on raportoitava epäilyttävät väärinkäytökset tai rikkomukset esimiehelleen. Ilmoituksen voi tarvittaessa tehdä myös sisäiseen tarkastukseen. Sisäinen tarkastus voi suojella ilmoituksen tekijän henkilöllisyyttä, mikäli se on mahdollista.

Ensisijaisesti esimiesten tehtävänä on selvittää väärinkäytökset. Sisäinen tarkastus voi johdon harkinnan mukaan avustaa tutkimuksen teossa tai tutkia väärinkäytös-epäilyn. Mikäli on perusteltua syytä epäillä rikoksen tapahtuneen, konsernihallinnon lakimies laatii tutkintapyynnön ja asia siirtyy poliisin tutkittavaksi.

Väärinkäytöstapauksissa on tärkeää päättää kuka vastaa viestinnästä. Yleensä viestinnästä vastaa toimialan johtaja tai hänen nimeämänsä. Viestinnästä vastaava antaa lausunnot ja haastattelut medialle. Johdon tulee toimia tiiviissä yhteistyössä viestinnän ammattilaisten kanssa. Tarvittaessa tapauksia on syytä käydä läpi myös työyhteisössä. Tutustu myös Oulun kaupungin kriisiviestinnän ohjeisiin.

Lähteet ja lisätietoa

Korruptio ja eettisyys kunnassa, Kuntaliitto 2018
shop.kuntaliitto.fi/product_details.php?p=3526

Ohje vieraanvaraisuudesta, eduista ja lahjoista,
Kuntaliiton yleiskirje 17/2017
www.kuntaliitto.fi/yleiskirjeet/2017/ohje-vieraanvaraisuudesta-eduista-ja-lahjoista

Korruptio ja eettisyys, Kuntaliiton verkkosivu osoitteessa www.kuntaliitto.fi
www.kuntaliitto.fi/asiantuntijapalvelut/laki/kunnan-toimielimet-ja-johtaminen/korruptio-ja-eettisyys

Eettinen ulottuvuus kuntajohtamisessa, Kuntaliitto 2014
shop.kunnat.net/download.php?filename=uploads/uso2_kj_eettinenulottuvuus.pdf

Oikeusministeriön julkaisema verkkosivusto korruptiontorjunta.fi

---

Oulun kaupungin eettiset ohjeet

2019

OULU

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia